

Rząd wobec epidemii – oceny w drugiej połowie czerwca

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 20 stycznia 2020 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W drugiej połowie czerwca¹ po raz kolejny zapytaliśmy respondentów o ich ocenę skuteczności rządu w zwalczaniu epidemii oraz o postrzeganie polityki gospodarczej rządu, w tym wsparcia dla firm i pracowników, mającego złagodzić skutki załamania gospodarczego wywołanego lockdownem.

W okresie poprzedzającym badanie i w jego trakcie trwały badania przesiewowe na Śląsku, zaś dzienna liczba potwierdzonych zakażeń była niekiedy bliska 600. Jednocześnie rząd kontynuował proces odmrażania gospodarki, przypominając o konieczności przestrzegania ograniczeń sanitarnych, w tym m.in. zachowania dystansu społecznego.

JAK RZĄD RADZI SOBIE ZE ZWALCZANIEM EPIDEMII?

W ostatnich tygodniach pogorszyły się opinie o skuteczności działań rządu w walce z epidemią. Nadal jednak dominuje pogląd, że obecny gabinet dobrze radzi sobie w tym zakresie. Starania rządu docenia ogółem 65% badanych, o 5 punktów procentowych mniej niż na przełomie maja i czerwca. Z 25% do 29% wzrósł odsetek osób negatywnie oceniających działania rządu w walce z epidemią.

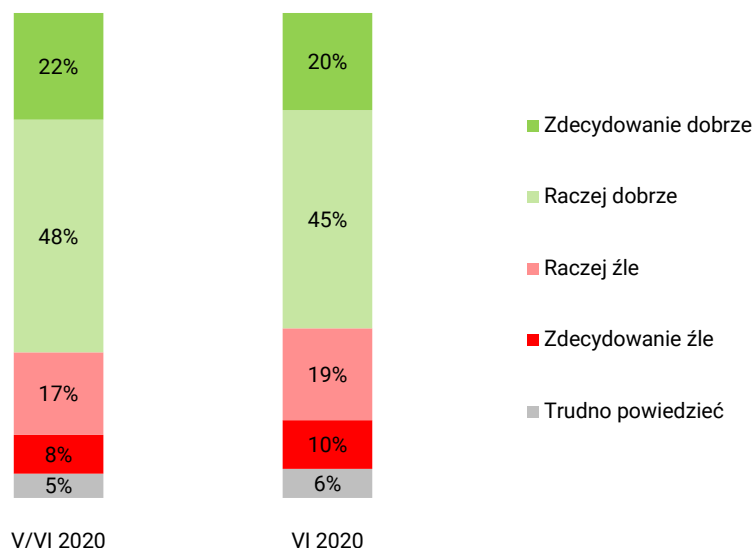
¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (360) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 15 do 25 czerwca 2020 roku na próbie liczącej 1378 osób (w tym: 65,3% metodą CAPI, 20,8% – CATI i 13,9% – CAWI).

RYS. 1. Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) działania rządu mające na celu walkę z epidemią koronawirusa w Polsce?

Opinie o skuteczności działań rządu w zwalczaniu epidemii różnicują podstawowe charakterystyki społeczno-demograficzne badanych. Najlepiej dokonania rządu w tym zakresie oceniają ludzie wieku 55–64 lat (70% ocen pozytywnych) i starsi (76%), mieszkańcy wsi (72%), badani z wykształceniem podstawowym (78%) i zasadniczym zawodowym (77%), ankietowani o miesięcznych dochodach *per capita* w gospodarstwie domowym poniżej 1500 zł (73%). Stosunkowo najbardziej krytyczni wobec działań rządu są ludzie młodzi: do 24. roku życia (42% ocen negatywnych), mieszkańcy największych miast – liczących co najmniej pół miliona ludności (48%), osoby najlepiej wykształcone i sytuowane (44% ankietowanych z wyższym wykształceniem, 40% badanych o miesięcznych dochodach *per capita* od 3000 zł wzwyż).

Kluczowe znaczenie dla postrzegania skuteczności polityki rządu w zwalczaniu epidemii ma orientacja polityczna i, szerzej, światopoglądowa. Zadowolonych z efektów działań rządu jest 85% badanych deklarujących prawicowe poglądy polityczne. Osoby identyfikujące się z lewicą nieco częściej uważają, że rząd radzi sobie z epidemią źle (49%) niż dobrze (45%). Dobrym ocenom poczynań rządu sprzyja religijność. Osoby w ogóle nieuczestniczące w praktykach religijnych należą do najsurowszych recenzentów działań rządu w walce z epidemią (56% ocenia je negatywnie) – zob. tabelę aneksową 1.

Postrzeganie polityki rządu wobec epidemii różnicują preferencje partyjne. Działania gabinetu Mateusza Morawieckiego chwalił niemal wszyscy wyborcy Prawa i Sprawiedliwości, a także większość sympatyków Polskiego Stronnictwa Ludowego – Koalicji Polskiej oraz Konfederacji Wolność i Niepodległość. Wśród wyborców Koalicji Obywatelskiej oraz Lewicy przeważa krytycyzm.

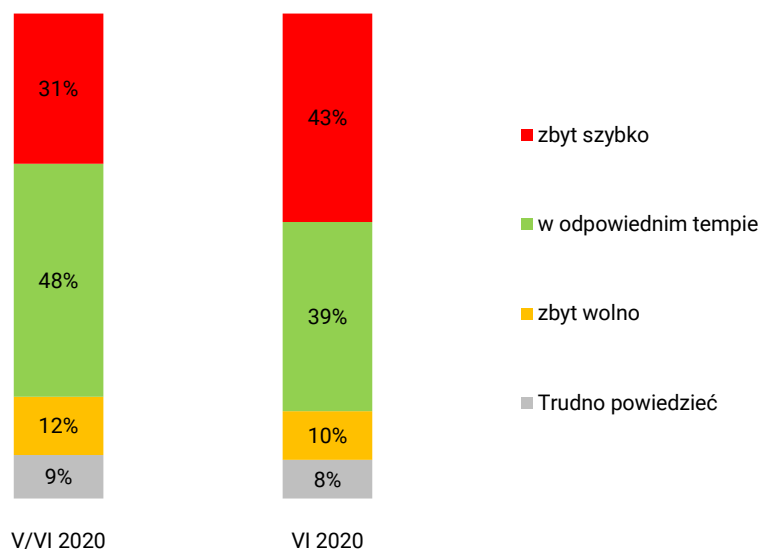
TABELA 1

Potencjalne elektoraty	Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan/Pani działania rządu mające na celu walkę z epidemią koronawirusa w Polsce?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	91	5	4
Polskie Stronnictwo Ludowe – Koalicja Polska (PSL, Kukiz'15, UED)	56	41	3
Konfederacja WiN (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)	55	43	2
Lewica (Nowa Lewica – dawniej SLD, Wiosna, Lewica Razem)	39	55	6
Koalicja Obywatelska (PO, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	34	59	7

W ostatnich tygodniach nasiliły się obawy dotyczące tempa znoszenia ograniczeń związanych z epidemią. Z 31% do 43% wzrósł odsetek osób przekonanych, że rząd zbyt szybko łagodzi obostrzenia i restrykcje. Jednocześnie z 48% do 39% zmalał odsetek twierdzących, że robi to w odpowiednim tempie. Stosunkowo niewielu (10%, spadek o 2 punkty procentowe) uważa, że ograniczenia znoszone są zbyt wolno.

CBOS

RYS. 2. Czy, Pana(i) zdaniem, rząd łagodzi obostrzenia i restrykcje:

Opinie w tej kwestii wiążą się w głównej mierze z orientacją polityczną. Zadowolona z tempa łagodzenia ograniczeń jest ponad połowa badanych identyfikujących się z prawicą (52%). Wśród osób deklarujących lewicowe lub centrowe poglądy polityczne najczęstsza jest opinia, że łagodzenie obostrzeń następuje zbyt szybko: wyraża ją odpowiednio 56% i 49% z nich – zob. tabelę aneksową 2.

Zróznicowania te znajdują odzwierciedlenie w opiniach elektoratów. Najlepiej tempo łagodzenia obostrzeń oceniają wyborcy Prawa i Sprawiedliwości, którzy w większości uważają je za odpowiednie do sytuacji. Opinię tę podziela także blisko połowa zwolenników Konfederacji, większy niż wśród sympatyków pozostałych ugrupowań jest też wśród nich odsetek osób przekonanych o zbyt wolnym tempie łagodzenia obostrzeń. W pozostałych elektoratach dominuje pogląd, że ograniczenia znoszone są zbyt szybko.

TABELA 2

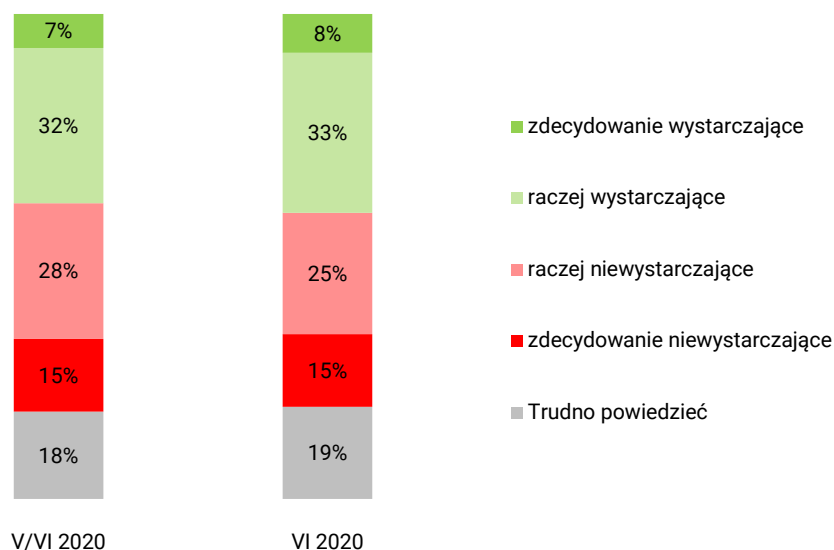
Potencjalne elektoraty	Czy, Pana(i) zdaniem, rząd łagodzi obostrzenia i restrykcje:			
	zbyt szybko	w odpowiednim tempie	zbyt wolno	Trudno powiedzieć
w procentach				
Konfederacja WiN (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)	25	46	25	4
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	33	58	6	3
Lewica (Nowa Lewica – dawnej SLD, Wiosna, Lewica Razem)	56	24	8	12
Polskie Stronnictwo Ludowe – Koalicja Polska (PSL, Kukiz'15, UED)	61	29	10	0
Koalicja Obywatelska (PO, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	62	15	15	8

OCENA POLITYKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ RZĄDU

Aby chronić pracodawców i pracowników przed negatywnymi skutkami gospodarczymi związanymi z pandemią, rząd przygotowywał kolejne pakiety rozwiązań osłonowych – tarczę antykryzysową. Pierwsze regulacje weszły w życie z początkiem kwietnia, ostatni, czwarty pakiet rozwiązań obowiązuje od 24 czerwca.

W ostatnich tygodniach poprawiła się nieco ocena działań rządu mających na celu pomoc polskim firmom i ich pracownikom. Opinie społeczne na ten temat są podzielone. Ogółem 41% badanych uważa działania rządu za wystarczające, niemal tyle samo (40%) sądzi, że są one niedostateczne.

RYS. 3. Czy działania rządu mające na celu pomoc polskim firmom i ich pracownikom są:

Nieco lepiej niż przeciętnie działania rządu w tym zakresie oceniają osoby od 55 lat wzwyż (45% ocen pozytywnych), mieszkańcy wsi (45%), badani z wykształceniem podstawowym (48%) i zasadniczym zawodowym (50%), ankietowani o miesięcznych dochodach *per capita* od 1000 do 1499 zł (46%). W grupach społeczno-zawodowych działania urzędującego gabinetu za wystarczające uważają rolnicy (54%), robotnicy wykwalifikowani (47%) i niewykwalifikowani (45%), ale także – kilka tygodni temu w przeważającej mierze krytyczni wobec rządu – właściciele firm (53%). Do najbardziej niezadowolonych z działań obecnego gabinetu należą ludzie młodzi: do 24. roku życia (60% ocen negatywnych) i mający od 25 do 34 lat (53%), mieszkańcy największych miast (59%), osoby najlepiej wykształcone i sytuowane (57% respondentów z wykształceniem wyższym, 47% mających miesięcznie do dyspozycji co najmniej 3000 zł na członka gospodarstwa domowego). W grupach społeczno-zawodowych niedostateczne wsparcie dla firm i pracowników najczęściej zarzucają rządowi kadra kierownicza i specjaliści (60%), pracownicy usług (53%) i administracyjno-biurowi (52%).

Opinie w tej kwestii determinuje w głównej mierze orientacja polityczna i światopoglądowa. Działania rządu mające na celu wsparcie firm i przedsiębiorców za wystarczające uznaje 61% badanych deklarujących prawicowe poglądy polityczne, podczas gdy dwie trzecie identyfikujących się z lewicą (67%) uważa je za niedostateczne. Ponadto im częstszy udział w praktykach religijnych, tym lepsze oceny działań rządu w tym zakresie – zob. tabelę aneksową 3.

Odmienne postrzegają działania rządu zwolennicy obozu rządzącego i wyborcy ugrupowań opozycyjnych. O ile większość sympatyków Prawa i Sprawiedliwości uważa, że pomoc państwa jest wystarczająca, o tyle większość deklarujących poparcie dla partii opozycyjnych ocenia ją jako niedostateczną. Szczególnie krytyczni w ocenach są wyborcy Koalicji Obywatelskiej oraz Lewicy.

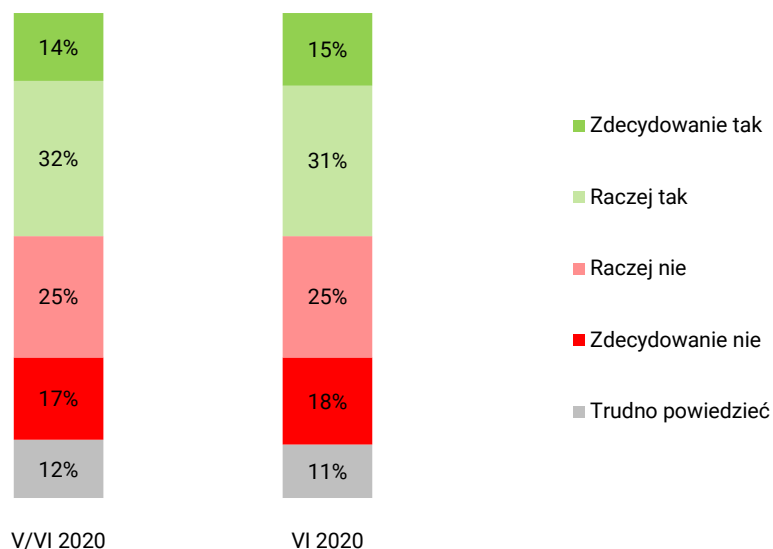
TABELA 3

Potencjalne elektoraty	Czy działania rządu mające na celu pomoc polskim firmom i ich pracownikom są:		
	wystarczające	niewystarczające	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	68	12	20
Konfederacja WiN (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)	34	56	10
Polskie Stronnictwo Ludowe – Koalicja Polska (PSL, Kukiz'15, UED)	26	52	22
Koalicja Obywatelska (PO, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	18	70	12
Lewica (Nowa Lewica – dawnej SLD, Wiosna, Lewica Razem)	18	76	6

W ostatnich tygodniach nie zmieniły się oceny polityki gospodarczej rządu. Opinie w tej kwestii są podzielone. Przekonanie, że działania obecnego gabinetu stwarzają szanse poprawy sytuacji gospodarczej, wyraża 46% ankietowanych. Sceptycznych co do tego jest 43% badanych.

CBOS

RYS. 4. Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?

Perspektywy poprawy sytuacji gospodarczej dostrzegają przede wszystkim osoby mające od 55 do 64 lat (54%) i starsze (58%), mieszkańcy wsi (54%, w tym szczególnie rolnicy – 62%), badani o niższym statusie społeczno-ekonomicznym: z wykształceniem podstawowym (65%) i zasadniczym zawodowym (59%), ankietowani o miesięcznych dochodach *per capita* poniżej 1500 zł (55%)

Negatywnie politykę gospodarczą rządu oceniają przede wszystkim ludzie młodzi: do 24. roku życia (62%) oraz mający od 25 do 34 lat (57%), mieszkańcy dużych miast, liczących od 100 do 500 tys. ludności (56%) i więcej (65%), osoby najlepiej wykształcone i sytuowane (63% badanych z wykształceniem wyższym, 59% dysponujących miesięcznie *per capita* kwotą co najmniej 3000 zł).

Oceny polityki gospodarczej w większym stopniu niż położenie w strukturze społecznej określa orientacja polityczna i światopoglądowa. Polepszenia sytuacji gospodarczej w wyniku działań rządu spodziewają się głównie badani deklarujący prawicowe poglądy polityczne (74%). Zdecydowana większość respondentów identyfikujących się z lewicą (80%), ale także ponad połowa określających swoje przekonania polityczne jako centrowe (53%) jest sceptyczna co do możliwości poprawy. Ponadto im częstszy udział w praktykach religijnych, tym większe zaufanie do rządu i jego polityki gospodarczej – zob. tabelę aneksową 4.

Skuteczność polityki gospodarczej rządu budzi niekiedy skrajnie różne oceny w elektoratach. Zdecydowana większość elektoratu Prawa i Sprawiedliwości wierzy w poprawę sytuacji gospodarczej w wyniku działań rządu. Wyborcy ugrupowań opozycji nie podzielają tych nadziei. Najbardziej sceptyczni co do tego są sympatycy Koalicji Obywatelskiej oraz Lewicy.

TABELA 4

Potencjalne elektoraty	Czy, Pana/Pani zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	87	6	7
Polskie Stronnictwo Ludowe – Koalicja Polska (PSL, Kukiz'15, UED)	36	54	10
Konfederacja WiN (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)	31	68	1
Lewica (Nowa Lewica – dawnej SLD, Wiosna, Lewica Razem)	15	84	1
Koalicja Obywatelska (PO, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	8	89	3

W drugiej połowie czerwca pogorszyły się oceny skuteczności rządu w zwalczaniu epidemii, a przede wszystkim nasiliło się przekonanie, że zbyt szybko znoszone są ograniczenia mające zapobiec rozprzestrzenianiu się SARS-CoV-2. Nadal jednak większość Polaków uważa, że rząd dobrze radzi sobie ze zwalczaniem epidemii.

Nieco lepiej niż na przełomie maja i czerwca oceniana jest obecnie skala wsparcia polskich firm i ich pracowników. Opinie o działaniach rządu w tym zakresie są podzielone: niemal tyle samo osób uważa przyjęte rozwiązania za wystarczające, co sądzi, że są one niedostateczne. Podobnie zróżnicowane są oceny polityki gospodarczej rządu i perspektyw rozwoju polskiej gospodarki.

Oceny polityki rządu wobec epidemii w większym stopniu zależą od orientacji politycznej niż od położenia w strukturze społeczno-demograficznej.

Opracowała

Beata Roguska